

ENAKOPRAVNOST

EQUALITY

Neodvisen dnevnik zastopajoč interese slovenskega delavstva.

"WE PLEDGE ALLEGIANCE TO OUR
FLAG AND TO THE REPUBLIC FOR
WHICH IT STANDS: ONE NATION INDI-
VISIBLE WITH LIBERTY AND JUSTICE
FOR ALL."

VOLUME IV.—LETO IV.

CLEVELAND, O. ČETREK (THURSDAY) MARCH 10th '21

Št. 57. (No.)

Posamezna številka 3c.

Entered as Second Class Matter April 29th, 1918, at the Post Office at Cleveland, O. under the Act of Congress of March 3rd, 1879.

Pennsylvania železniška družba objavila znižanje plač.

PREDSEDNIK ŽELEZNIŠKE ORGANIZACIJE KURJACEV IN STROJNIKOV NAPOVEDUJE BOJ.—PENNSYLVANINA DRUŽBA JE ZAČASNO ODSLOVILA ŽE 70,000 USLUŽBENCEV.

PHILADELPHIA, 9. marca. — Direktorji Pennsylvania železniške družbe so danes sprejeli resolucijo, v kateri se naroča eksekutivnemu odboru družbe, da čimprej poda objavo za znižanje plač vsem uradnikom in uslužbencem družbe. V resoluciji je rečeno, da to zahtevajo ekonomski odnosi.

Rečeno pa ni v resoluciji, za koliko da naj bi se znižalo uradniške oziroma delavske plače. Medtem ko se v resoluciji ne omenja, katere uradnike družbe se misli, pa se baje namerava znižati plače tudi vsem glavnim uradnikom družbe od predsednika doli.

V resoluciji je tudi rečeno, da je družba odstavila od dela že okrog 70,000 svojih uslužbencev, in da je nazval temu v stanu komaj pokrivati tekoče stroške. Nadalje pravi resolucija, da je ponovna uposlitev teh delavcev možna le, ako se plače "preuredi", in da čimprej se to napravi, tem preje da se bo vrnilo "blagostanje".

CHICAGO, 9. marca. — B. M. Jewel, predsednik železniškega oddelka pri Ameriški delavski federaciji, je v zvezi na objavo Pennsylvania železniške družbe izjavil, da poročila, ki dohajajo na glavni stan, kažejo, da skoraj vse večje železniške družbe širom Združenih držav nameravajo uvesti samovoljno znižanje plač.

Danes je bilo pred vladnim železniškim odborom zopet zaslišanih več železniških zastopnikov, ki so apelirali na javnost, da ne dopusti železniškim družbam, da bi ustrahovale delavske organizacije, kajti ako bodo družbe nadaljevale s svojim prizadevanjem za uničenje železničarskih organizacij, bodo slednje prisiljene nastopiti s silo in slediti bodo hudi boji in štrajki, pri katerih bo splošna javnost tudi hudo prizadeta.

J. C. Smock, predsednik ene izmed železničarskih organizacij, je izjavil, da so družbe s tem, da hočejo razveljaviti mednarodne pogodbe, dokazale, da niso zmožne držati niti obljub danih delavstvu niti onih, podanih splošni javnosti.

Predsednik organizacije lokomotivskih kurjačev in strojnikov, W. S. Carter, je včeraj v Clevelandu izjavil, da je brez vprašanja, da bodo železničarske organizacije nastopile proti znižanju plač s tem, da bodo šle pred vladni železniški odbor, in dokazale, da so taka znižanja neupravičena.

"Mislim pač, da bo Pennsylvania družba postopala v soglasju z železniškim zakonom, to se pravi, da ako pogajanje med upravo in delavstvom ne prinesejo nikakega rezultata, tedaj imajo delavci pravico apelirati na železniški odbor. To pomeni dolga razgovaranja in zasliševanja. Kot izgleda bomo imeli to leto dosti opravil."

ATLANTA, 9. marca. — Stavka uslužbencev Atlanta, Birmingham and Atlantic železniške družbe se nadaljuje, in vsa prizadevanja dveh zveznih posredovalcev, ki sta bila poslana semkaj, so ostala zaman. To je peti dan stavke, in vsa železniška služba te družbe je popolnoma paralizirana.

ST. LOUIS, 9. marca. — Kot se naznanja danes, se bo enkrat tekom tega meseca vršila konferenca med zastopniki navadnih železniških delavcev in pa med zastopniki Missouri, Kansas and Texas železniške družbe, na kateri se bo razmotrivalo znižanje plač. Obenem se pričakuje, da bo slično konferenco sklical tudi St. Louis-San Francisco železniška družba. Obe družbi uposlujeta okrog 18,000 navadnih železniških delavcev.

**ZDRAVNIKI LAHKO PRED-
PIŠUJEJO PIVO, VINO
IN ŽGANJE.**

Washington, 9. marca. — Odločilo se je za notranje dohodke je danes objavil naznanilo, glasom ka-
terega je dovoljeno izdelovanje,

Belgijci zasedli nadaljno nemško mesto.

Berlin, 9. marca. — Belgijske čete so danes zasedle mesto Hamborn, ki se nahaja ob reki Reni, severno od Duisburga, in ki služi kot premogovno pristanišče velike Thyssen tovarne. Okupacija se je izvršila brez vsakih neprimernosti.

London, 9. marca. — Ko je francoski ministrski predsednik Briand danes zapustil uradno rezidenco angleškega ministrskega predsednika Lloyd Georgea, je dejal, da se je na konferenci najvišjega zavezniškega koncilja razmotrivalo, kakšne korake bi bilo treba podvzeti, da bi Nemci izročili v zavezniške roke vse vojne kriminalce, vstevši bivšega nemškega kaiserja.

Briand je obenem izjavil, da se je na konferenci razmotrivalo korake za obdajanje nemškega importa in pa za nemško razoroženje.

Nocoj se je vršila še ena seja najvišjega zavezniškega koncilja, na kateri se je glasom izjave Brianda sklenilo, da ne bodo zavezniški odnehali s svojim sedanjim nastopom proti Nemčiji toliko časa, da sprejme zadovoljivo poravnano odškodninskega in razorožitvenega vprašanja in pa da se reši zadeva glede vojnih kriminalcev.

Na isti seji je Lloyd George tudi vprašal Brianda, koliko časa misli Francija obdržati svoje čete na levi strani reke Rene, na kar je Briand odvrnil, da Francija nima nikakega namena trajno obdržati ozemlja na levem bregu Rene, temveč da je njen namen edinole prisiliti Nemčijo, da izpolni pogoje mirovne pogodbe.

Na koncu se je Briand in načelniki drugih delegacij zahvalili Lloyd Georgeu za vodstvo konference in posebno pa za njegov končni govor.

Duesseldorf, 9. marca. — 24 ur je minilo, odkar so zavezniški vkorakali v novo okupacijsko zono, toda do sedaj ni prišlo še niti do ene neprimernosti in general De Guette, ki poveljuje skupnim zavezniškim četam, se je povrnil v Mayence.

Delavci, od katerih se je pričakovalo, da bodo delali največ neprimernosti, se obnašajo povsem mirno. Socijalistični voditelji pravijo, da je zavezniško poveljstvo obljubilo spoštovati njih organizacije in to je vse, kar oni zahtevajo. Socijalisti izjavljajo, da ako bo zavezniško poveljstvo končalo aktivnosti "zelenih" hudidev, kot nazivljejo nemško državno policijo, tedaj obljubljejo zavezniškim oblastem lahko najboljše soglasje.

Položaj je nekoliko bolj napet v Duisburgu in Ruhrortu. Po zidovih so nabiti plakati z rdečimi zastavami.

Včasih se je zgodilo, da so morali vojniki razgnati množice ljudi mrkih obrazov, toda v splošnem je vse mirno in vse tovarne delajo s polno paro kot preje.

Okupacija zagotavlja prebivalstvu vzdrževanje reda, kar je Nemcem jako po volji in proklamacija Degoutta, v kateri se obljublja boljše hrane, je napravila na prebivalstvo izvrsten vtis.

Obenem pa je general Degoutte izdal proklamacijo, v kateri se proglašajo obsedeno stanje. Vse mu prebivalstvu se ukazuje, da izroči vse orožje v teku 12 ur, in prepoveduje se vse štrajke in vsako sobotažo. Obenem se je odredilo, da morajo nemške av-

Kontrarevolucijonari zavzeli Petrograd?

London, 9. marca. — Neka brzjavka, ki jo je dobil londonški Times iz Rige, pravi, da so revolucionarji z izjemo nikolajškega in finskega kolodvora zavzeli ves Petrograd in da so vsi sovjetski uradniki zbežali iz mesta v avtomobilih.

Isto poročilo pravi, da so sovjetske čete doživele poraz v boju pri Krasnoje selu, 18 milj južno od Petrograda, in pri Gačini, 30 milj jugozapadno. Glasom istega poročila sta se podali tudi trdnjavi Krasnoja Gorko in Oranienbaum. Rdeča armada se je umaknila za 20. verstov.

Batum, 9. marca. — Tu je izbruhnila boljševiška revolta. Zavezniške misije, člani georgijanske vlade in na tisoče prebivalcev beži iz mesta. Boljševiki imajo v roki železnico, ki vodi iz Kurtaisa v Batum.

Varšava, 9. marca. — Neko poročilo iz Minska pravi, da so se Rusini odklopili od Rusije in da so proglasili neodvisnost. (Rusini ali Malorusi bivajo v južnem delu Rusije, katere središče je mesto Minsk.)

Poroča se, da so sovjetske oblasti poslele v uporne kraje nekaj vojakov, ki pa so se tudi pridružili upornikom, ne da bi oddali en sam strel.

Rusini nameravajo sklicati svojo ustavodajno skupščino v mestu Vitebsku, toda pozneje mislijo ustanoviti sedež vlade v Minsku.

Pariz, 9. marca. — Eksekutivni komitej nekdanje ruske dume, ki ima svoj glavni stan v Parizu, je danes poslal na ruskega poslanika Bahmetjeva v Washingtonu brzjavko, v kateri se mu naroča, da se pri ameriškem državnem departmantu zavzame za revolucionarno gibanje v Kronstadtu in drugod.

Bahmetjevemu se naroča, da razloži značaj revolucije, in da prosi, da se na lice mesta pošlje potom Rdečega križa hrane in drugih potrebščin.

Nikolaj Avskentijev, ki je predsednik eksekutivnega komiteja, je danes izjavil zastopniku agencije "Associated Press", da je kot posledica direktne zveze z notranjičinjo Rusije v stanu izjaviti, da je sedanje gibanje popolnoma drugačno kot ostali napadi na boljševizem.

"Eksekutivni odbor bivše dume je na konferenci, ki se je vršila preteklega januarja, prišla pod zaključka, da se more boljševizem poraziti le od znotraj. Sedanja revolta kaže umestnost našega odločitve. Proti-boljševiško gibanje bo pomagalo revolти le s propagando, življenjem in s slično pomočjo. Naša želja je, da hitro pošljemo hrane v pokrajine, ki se osvobodijo boljševiškega režima. Upamo, da nam bo Ameriški ruderči križ dal zaloge, ki jih ima v severovzhodni Evropi."

toritete in policija poslovali le pod nadzorstvom zavezniških oblast.

Berlin, 9. marca. — Ljudstvo v Berlinu ni kazalo nikakih znakov razburjenja radi zavezniške okupacije nadaljnih nemških mest. Obnašanje ljudstva je zrcalo zmernosti, katero so z malimi izjemami pokazali vsi nemški listi, ki so v svojem obsojanju zaveznikov izredno rezervirani, ako se primerja z izbruhom, ki ga je izzval zavezniški pohod v Nemčijo pred enim letom.

Nemiri v Rusiji rezultirali zavezniške zarote.

LONDON, 7. marca. — Brzjavka, ki je danes dospela iz Moskve, pravi, da so nemiri v Petrogradu, ki so posledica zavezniške in posebno francoske zarote, zahtevali, da se je poslalo tjakaj iz Moskve nekaj stotnih vojakov, da vzdržujejo red.

Neka druga brzjavka iz Moskve pravi:

"Voditelji petrograjskega upora so Petričenko, Jukovijenko in Savčenko, stotnik Vladimir Burcev, inženir Gorjeskin in bivši duhoven Putilin. Akoravno je general Kozlovski uradno smatran za vodja revolte, pa on nikakor ni pravi voditelj gibanja. Dva brata generala Kozlovskega, ki se nahajata v petrograjski mornariški šoli, sta bila aretirana."

Glasom neke druge brzjavke je Lenin imel v Moskvi govor, v katerem je zavrnil poročila, ki jih širijo v svet razne agencije izven sovjetske Rusije o številnih uporih v notranjosti dežele. Treba je priznati, pravijo sovjetski voditelji, da je živilski položaj slab, toda zanikuje pa se, da je vsled tega opaziti med prebivalstvom kak globok čut nezadovoljstva.

"To so teški dnevi," je izjavil Lenin v govoru pred moskovskim sovjetom, "toda preživeli smo že dosti hujših v preteklosti."

"Našega sovražnika poznamo vsi," je nadaljeval Lenin, "in pričakujemo, da ga bomo za vedno porazili spomladi. V nedavnih demonstracijah v Moskvi in Petrogradu je bil ustreljen le en izvalen strel in da je ubil enega komunista."

Washington, 7. marca. — Glasom poročila, ki je prejelo finkso poslaništvo, je sovjetska vlada v Moskvi v popolni kontroli položaja. Poročilo pravi, da je sicer prišlo do resnih nemirov, da pa navzlic temu ni treba misliti, da je sovjetska vlada v nevarnosti.

London, 7. marca. — Delavski list "Daily Herald" prinaša poročilo, ki v jasni luči prikazuje sedanjo rusko "revolucijo". Poročilo pravi, da so ententni zastopniki v Revalu in Rigi napravili načrt za upor, ki se je imel pričeti pretekli teden. Z izjemo Kronstadta, se je načrt popolnoma ponesrečil. Glasom zavezniškega načrta je imel general Dutov vpasti v Sibirijo iz kitajskega Turkestanu in general Semenov pa iz Mongolije.

Pariz, 7. marca. — Revolte v Kronstadtu in Petrogradu, načrt za katere se je napravilo v tem mestu in katere se je finaciral istotako v Parizu, je zadnji požizkus zavezniških proti-sovjetskih sil, da prevrnejo rusko delavsko vlado.

List "Eclair" pravi v svojem članku z ozirom na ruski položaj: "Ako Lenin zmaga tudi sedaj, tedaj zaveznikom ne preostaja drugega kot da ga priznajo."

Medtem pa se poroča iz zanesljivih virov, da države, ki mejijo na sovjetsko Rusijo komaj čakajo padca Petrograda, nakar se nameravajo navaliti na Rusijo.

"L'Humanite" poroča, da so Poljska, Madžarska, Romunija in morda tudi Bolgarija pripravljene za proti-rusko kampanjo, načrt za katero je napravil maršal Petain, in ki ga je odobril tudi že maršal Foch.

Anglija in Francija nudita evropskim deželam denarja, municije in živeža za vojno proti

Amerika bo suha kot Sahara.

Washington, 9. marca. — Suhaški elementi v Združenih državah si nadvse prizadevajo, in bodo pritiskale na novega justičnega tajnika Daughertyja kar se da, da bo nastavljal okrajnim pravdnikom samo priznane suhače, ki bodo gledali, da se Združene države temeljito pusuše, in ki bodo z največjo strogostjo zasledovali vse kršitelje Volsteadovega zakona.

Suhaški voditelji pravijo, da severni del države Ohio in zapadna Pennsylvania sta kraja, ki dajeta prohibiciji slabo izpričevalo za vse Združene države.

Temu pa se bo dalo pomagati z nastavitvijo strogo suhaških prohibicijskih uradnikov, pravijo suhači, ki obdolžujejo dosedanje demokratične okrajne pravdnike, da v številnih slučajih niso pokazali dovolj vnetosti za prohibicijsko stvar. Zato pa so prodajalci, prekupčevalci in izdelovalci "munšajna" dobivali pogum za kršenje zakona, česar bi ne delali, če bi vedeli, da je prosekucija bolj stroga.

Danes se je oglasila pri justičnem tajniku Daughertyju delegacija pittsburskih suhačev, ki so apelirali nanj, da nastavi za zapadno Pennsylvanijo okrajnim pravdnikom človeka, ki bo osušil okraj, ki je znan kot najmokrejši v celi deželi.

JE DVORIL HČERI, JE OŽENIL MATER.

Chicago, 9. marca. — Na svojem ženitovanskem potovanju sta dospela danes v Chicago 19-letni Winston Phillips iz Louisville, Ky., ki se je pred petimi dnevi poročil s 43-letno bogato vdovo Mrs. Tuella Gaines. Kot se govori, je Phillips najprej dvoril mladi hčeri svoje sedanje žene, v odločilnem trenutku pa se je premislil in zasnubil raje njeno bogato mater.

JAPONCI V SIBIRIJI SE OBNAŠAJO KOT GOSPODARJI.

Washington, 9. marca. — Glasom poročilo, ki jih prejema državni departmet, se japonske čete v Sibiriji obnašajo kot redna okupacijska sila, in nekateri opazovalci nujno priporočajo Zedinjenim državam, da nemudoma podvzamejo korake za odpoklic Japoncev iz Sibirije.

Rusiji. Kot se poroča, se nahaja na poti na Poljsko na stotine bivših ruskih plemenitašev, ki so se dosedaj vežbali v raznih razvezniških vojaških šolah.

Poleg naravne apatije proti sovjetski vladi navaja Anglijo k vdeležni pri tej proti-ruski zaroti tudi bojazen pred nadaljnjimi sovjetizmi uspehi v Turčiji. Sovjetizmi upor v Petrogradu upa Anglija prisiliti sovjetsko vlado, da odpokliče svoje čete iz Kavkaza, in da pusti turške nacionaliste milosti zaveznikov.

Ruski revolucionarni komitej, ki se je osnoval na nedavnem zborovanju v Parizu, je poslal na predsednika Hardinga, državnege tajnika Hooverja brzjavke, v katerih se prosi za ameriško pomoč.

Celotni načrt za to revolto je bil napravljen na zborovanju raznih ruskih kontrarevolucionarjev, ki se je vršilo v Parizu pred partetni in dokončalo se je ob priliki obiska generala Pilsudskija.

Švedi zahtevajo po-državljanje industrije.

Stockholm, Švedska. — Narasčajoča depresija švedskega delavskega trga in industrije v splošnem ima za posledico, da so razne organizirane skupine delavcev začele zahtevati, da država prevzame razne osnovne industrije in jih socializira. Previsoka produkcija v vseh industrijah vzpričo nizkih plač in pa splošna vojna reakcija povzročata splošno depresijo in naraščajočo nemirnost.

Brezdelje se veča. Računa se, da je brez dela okrog 13 procentov delavcev. To razmerje bo brez dvoma veliko višje, predno se bo položaj obrnil kaj na bolje. Z vsakim dnem se zapirajo nadaljne tovarne in nadaljni tisoči izgubljajo delo.

Zahteva za socializacijo industrije se je pojavila, ko so one maloštevilne industrije, ki še kolikor toliko obratujejo, prišle na dan z zahtevo, da delavci sprejmejo 20 do 25-procentno znižanje plač. Sedaj se vršijo med delavstvom živahne razprave o tem ultimatu, ki so ga poslali delodajalci.

Grantingovo ministrstvo je spomladi 1920 nastavilo komitej, da preišče vprašanje industrialne demokracije. Ta komitej še sedaj ni podal svojega poročila in pričakuje se, da bo njegovo delo obsegalo več let.

ŽENA BO IZPRIČEVALA RO-TI MORILKI MOŽA.

Ardmore, Okla., 9. marca. — Danes se bo tu pričela obravnava proti Klari Hamon, ki je obtožena uboja oljnega multimilijonarja Jake Hamona. Klara Hamon je bila najprej poročena z nekim nečakom Jake Hamona, nakar se je ločila od njega in pričela ljubavno razmerje s stricem svojega moža. Pred par meseci je bil Jake Hamon umorjen, in Klari Hamon preti smrt na električnem stolu. Glavna priča državne prosekucije proti Klari Hamon bo Mrs. Hamon, žena umorjenega multimilijonarja. Povedala bo na izpričevanju, kako je njen mož zapustil njo in njena dva otroka že pred desetimi leti, ko se je pričelo ljubavno razmerje med njim in njegovim stenografko, ki ga je pozneje ustrelila. Povedala bo, kako je za časa njegove poti k bogastvu živela z njim vred v šotoru na oljnih poljih in kako mu je pomagala pri njegovem delu. Mrs. Hamon pravi, da so jo obilne skrbi pregledaj postarale, potem pa da je prišlo dekle, s katero je začel njen mož ljubavno razmerje. Mrs. Hamon pravi, da ji bogastvo ni prineslo sreče, da pa je bila navzlic vsemu pripravljena odpustiti možu in zapustiti Chicago in pričeti s svojim možem novo življenje, ko je prišla novica, da je Klara Hamon ustrelila njenega moža. Na kak način bo Mrs. Hamon zvrnila krivdo na Klaro Hamon za svojo nesrečo, se ne ve. Hamon je za časa, ko je bil ustreljen živel s Klaro Hamon v tukajšnjem hotelu Randol.

10.000 DELAVCEV NA ŠTRAJKU.

New York, 9. marca. — Danes je zastavkalo v New Yorku okrog 10,000 krojačev in šivilj, ki so bili zaposleni v tovarnah za ženske in otroške obleke. Unija pravi, da je industrija s tem docela ustavljena.

"Enakopravnost"

IZHAJA VSAK DAN IZVEMŠI NEDELJ IN PRAZNIKOV
ISSUED EVERY DAY EXCEPT SUNDAYS AND HOLIDAYS

Owned and Published by
THE AMERICAN-JUGOSLAV PRINTING & PUBLISHING CO.
Business Place of the Corporation: 6418 ST. CLAIR AVE.
SUBSCRIPTION RATES:

By Carrier 1 year \$5.50, 6 mo. \$3.00, 3 mo. \$2.00
Cleveland, Collinwood, Newburgh by mail..... 1 year \$6.00, 6 mo. \$3.50
3 mo. \$2.00.

United States 1 year \$4.50, 6 mo. \$2.75, 3 mo. \$2.00
Europe and Canada 1 year \$7.00, 6 mo. \$4.00
POSAMEZNA STEVILKA 3c SINGLE COPY 3c

Lastuje in izdaja za
Ameriško-Jugoslovanska Tiskovna Družba.
6418 ST. CLAIR AVE. Princeton 551. 6418 ST. CLAIR AVE.

Za vsebino oglasov ni odgovorno ne uredništvo, ne upravnništvo.
CLEVELAND, O. ČETRTEK (THURSDAY) MARCH 10th '21

104

AMERIKA IN JAPONSKA.

Dobijo se ljudje tako v Združenih državah kot na Japonskem, ki bi radi videli, da bi prišlo do vojne med tema dvema deželama. Ako kdaj pride do vojne, tedaj je gotovo, da bo razgnala celo več iluzij kot pa jih je svetovna vojna. Provincijski vojni navdušenec v Ameriki misli o vojni z Japonsko v pogojih ameriške mornarice in našega veliko večjega prebivalstva, in to je zanj dovolj. Prepričan je, da bi bile Združene države v sorazmerno kratkem času zmoglo odtrgati Japonsko od ostalega sveta, jo izstradati in s tem bi bilo vse končano.

Ti vojni navdušenci ne računajo na to, da je Japonska dvakrat tako daleč od Združenih držav kot Francija, in da ima Japonska celo vrsto otokov, ki segajo več tisoč milj proti jugu in da ima Korejo in Mandžurijo, odkoder bi dobivala življenske potrebščine. Njena pristanišča in mornariške postaje so najboljše na svetu. Pred kratkim je neki pisatelj opozoril, da današnja Japonska predstavlja vojaško silo Nemčije, mornariško uspešnost Anglije in osamljenost Združenih držav.

Njena mornariška uspešnost ni v toliki meri posledica aktualnega števila njenih ladij in moči, temveč njene oddaljenosti od Zedinjenih držav, njenega ožjega stika z bazo potrebščin, njene prednostne geografske pozicije in pa dejstva, da lahko rabi svojo celo mornarico, ne da bi se ji bilo treba izpostavljati nevarnosti katerekoli sile, ki se more izkrcati iz Združenih držav. Njeno moško prebivalstvo je vzpričo ekonomskih težkoč, ki so v deželi vsesplošne, bolje v stanu trpeti vojne preizkušnje kot pa povprečni delavec Združenih držav.

Malo dvoma je, da se Japonska vzpričo njenega prebivalstva mora raztegniti v drugo ozemlje. Komaj ena šestina njenega ozemlja je primerna za obdelavo in silni razvoj njenega državnega kapitalizma jo sili v Azijo ravno tako kot se je kapitalizem Združenih držav raztegnil v Centralno Ameriko. Ako imajo Združene države svojo Monrejevo doktrino za centralno in južno Ameriko, tedaj tudi Japonska ima svojo doktrino za Azijo, in v vsakem slučaju pomeni ta doktrina, da so imperijalisti vsake sile rezervirali gotove pokrajine sveta za svoje izžemanje.

Vojna za sirtje japonskega imperijalizma bi ne bila kratka in končno odločilna, temveč skoro gotovo bi se raztegnila v leta in veljala bi ameriški imperijalizem ve-

liko več kot svetov. vojna, in to ne samo v človeških življenjih, temveč tudi v denarjih. Toda tudi potem se ne more trdit, da bi bila Japonska ugnana, za kar je odgovorna v prvi vrsti njena oddaljenost. Da je to resnica, kaže slučaj v svetovni vojni, ko je Japonska dokazala zavezništvo, da bi se ne izplačalo, ako bi pošiljala svoje čete 9000 milj daleč na Francosko.

Ako bo kdaj prišlo do vojne med Ameriko in Japonsko, tedaj bodo vojni navdušenci obeh dežel doživeli še večja razočaranja kot pa so jih evropski, ki so ob začetku vojne z največjo restnostjo zatrdjevali, da je popolnoma izključeno, da bi trajala več kot pet mesecev.

IZ JUGOSLAVIJE.

V JUGOSLAVIJI NE BODO IMELI VIŠJE ZBORNICE

LDU Belgrad, 7. feb. Predlog o uvedbi zgornje zbornice je propadel tudi v radikalnem klubu. V demokratskem klubu so se že prej ponovno izjavili proti zgornji zbornici. Na ta način se more smatrati za gotovo, da se z novo ustavo ne bo uveljavila uvedba zgornje zbornice.

LDU Belgrad, 7. feb. Včeraj so v radikalnem klubu razpravljali o vprašanju zgornje zbornice. Do sporazuma dosedaj še ni prišlo. Dr. Vesnić se je za zgornjo zbornico izjavil.

Mi smo že včeraj povedali svoje mnenje o brezpomembnosti "zgornjih" zbornic. Danes naj dodamo le še nekaj malega.

Pred vojno se je bila na Angleškem velika bitka med socialno-političnimi zahtevami tedanjega (in sedanjega) ministra-predsednika Lloyda Georgea in med starokopitneži, ki so zastopali "hišo lordov". Angleški lordi se seveda niso strinjali n. pr. z davkom na dorastek na vrednost zemljišč in z mnogimi drugimi zahtevami tudi ne, katere je odobrila od ljudstva izvoljena zbornica poslancev. Kaj je napravil takrat Lloyd George?

On je enostavno kot ministriški predsednik predlagal angleškemu kralju, da imenuje toliko članov angleške buržoazije v zbornico lordov, kolikor jih je vlada baš potrebovala za svojo večino.

Kaj se to pravi z drugimi besedami? To se pravi, da je tkz. "zgornji dom" prazna farsa in enostavna komedija. Ravno taka komedija, kakor je bila "gospod" zbornica v bivši Avstriji. V gosposko zbornico so prišli ljudje, ki so bili za "gospode" do ločeni že po rojstvu — te trapa-rije seveda moderna demokracija ne pozna nič več. Potem so

prihajali v ta slavni dom "za domovino zaslužni znanstveniki in umetniki" — za te bo bolje, če ostanejo v svojih laboratorijih in pri svojih pesmih; zadovoljnejši bodo oni in država. Potem so prišli v "zgornji" dom za domovino zaslužni žurnalisti — ti naj se drže lepo svojih listov in svojih laži, če že hočejo. Industrijski in verzijski so pa itak zadovoljnejši s svojimi dobički in dobri kupčijami kot z "gospodsko" zbornico in z redi in z odlikovanji.

Pri najboljši volji ni mogoče najti nobenega pametnega razloga, zakaj naj bi se zakonodajna oblast delila na dve popolnoma različni skupini: na skupino od ljudstva izvoljenih zastopnikov in pa na skupino privilegirancev. Kaj imajo privilegiranci za iskati v demokratični državi? Zadovoljni naj bodo s privilegiji, dokler jih imajo. Naprej.

TRGOVSKA POGODBA MED NEMČIJO IN JUGOSLAVIJO.

LDU Belgrad, 7. feb. Komisija ministrstva za trgovino je izdelala z nemškimi delegati trgovinsko pogodbo med našo državo in Nemčijo. Minister za trgovino se strinja s tem načrtom trgovinske pogodbe, vendar pa je natekel na ugovore v finančno-ekonomskem komiteju, o katerih bo razpravljali ministrski svet.

Ministrski svet bo o tej pogodbi razpravljal in jo bržkone ne bo odobril, če je pogodba še tako dobra in ugodna sklenjena z Nemci. Če bi bila pogodba sklenjena s Francozi ali z Laibi, bi bila stvar seveda drugačna. Ker se pa go-tujak za občutno karjerno — t. j. Nemci, kot je nacionalizem v denarnem ozar — zelo postranski stvar — zato se pogodba ne bo odobrila, oziroma se bo znato izpremenila. Za to bodo že skrbeli gospodje pri banki "Franco-Serbe" v Belgradu, kajti naši kmetje ne rabijo cene-rih poljedelskih strojev in naše fabrike ne cenihi našim, ampak

naš svet potrebuje predvsem francoski parfumi in špice za ženske spodnje hlače. Te bodo rešile državo! "Naprej!"

IZ TRŽAŠKEGA ŽIVLJENJA.

Obupala nad življenjem ter se obesila. — Minulo je že nekaj let, odkar je izginila iz površja navada, da so se ljudje s samomorilnim namenom obešali. Danes je v navadi samo karbolna kiselina in plin. Zlasti poslednji je precej običajno sredstvo.

27-letna Cecilija Megari, stanujoča v ulici Molin a vento št. 23, se šteje med najnesrečnejše ženske celega sveta. Čestokrat se je pritoževala napram svojim prijateljem, da ne mara več živeti na tem svetu. Vzrok njene obupa tiči najbrže v tem, ker so jo pred dvema letoma operirali v tukajšnji mestni bolnišnici. Med operacijo je prestala veliko bolečin. V trenutku največje žalosti se je spomnila na smrt, kot njeno največjo tolažiteljico in odrešiteljico. V take misli je bila tako zaglobljena, da je pozabila na svojega ljubečega moža in na svoje tri otročiče, katerih eden je dopolnil šele tretje leto svojega življenja. Včeraj zjutraj, ko ni bilo doma moža in ne otrok, se je pripravljala na črno — smrt. Iz neke omare je vzela dolgo vrv; stopila je na stol ter jo privezala na kavelj, ki se je nahajal pribit v stropu. Napravila je zanjko, v katero je vtaknila glavo. Z eno nogo je brenila stolico in že je visela in se gugal sem in tja. Eden izmed njenih sinčkov je slišal ropot stolice ter šel pogledat, kaj se je zgodilo. Ubogemu otroku so stopile solze v oči, ko je gledal na dobro mamico, ki je visela, ter mu migala z rokami in slovo. "Mati, mati, kaj ste storili. Kaj vas rekel oče in brata, ko vas ne bodo videli nikoli več. Ko je izgovoril malček te besede, ki morajo prestati najbolj strohnelo srce, so mu kapljale debele solze po blestem licu. Kakor srna je planil na cesto, kjer je srečal gospoda, ter ga mlo prosil, naj gre gor v stanovanje in naj mu reši mater, ki se mu je obesila. Gospod, ki se mu je smilil otrok do dna duše, je skočil v stanovanje ter pre-rezal z nožem vrv. O tem dogodku je bila obveščena rešilna postaja, ki je takoj prišla na lice mesta, da reši nesrečno žensko. Zdravnik jo je z umetnim dihanjem spravil zopet k zavesti. Odpeljali so jo v mestno bolnišnico, kjer so jo sprejeli v II. oddelek. Eno uro potem jo je prišel ob-

skat njen mož; žalosten je bil, ko jo je videl na smrtni postelji.

K vprašanju listov iz Jugoslavije. Tržaška "Edinost" piše: Pred dnevi ste poročali v "Edinosti", da je italijanska politična oblast prepovedala vsakršno pošiljanje vseh jugoslovanskih listov v naše pokrajine. To ravnanje, ki ga ni potreba še posebej osvetljevati, kriči do neba že samo. Zato bi bil vsak komentar odveč. Da so ujedeno s to provedbo najširše plasti našega naroda, je tudi jasno, ker je naš človek tako navezan na časopise, da je ni skoraj hiše, ki bi ne bil naročena vsaj na eden ali dva lista. K temu seveda ne pristo-vam leposlovnih revij, ki so imele med Primorci precejšnje število odjemalcev. Naša inteligenca in tudi nižji sloji so tako prikrajšani celo za čtivo v materinskem jeziku ki ga zakon ne odreka niti najhujšemu zločincu v kaznišnici. Čuditi se v resnici ne morem tej drakonični odredbi, ker me je dvoletno življenje v svobodni Italiji prepričalo, da sem v resnici zaplankan od ostalega sveta s sedmerimi mrežami. A tudi to bo enkrat minilo! Škoda, ki nam nastane od tega modernega jetništva, bomo deloma popravili s tem, da se strnemo vsi okrog edinega leposlovnega lista (sem ne štejem novega mladinskega lista, ki je v prvi vrsti namenjen našim otrokom!), ki izhaja v Gorici. Mislim na "Mladiko", ki se je letos preustrojila pod večjo roko novega urednika. — Nekaj drugega pa je, ki mi je potisnilo pero v roke. Istega dne, ko ste prinesli vi notico o jugoslovanskih listih, mi je prišel slučajno pod oko oglas, s katerim vabi založništvo "Ljubljanskega Zvona" v Ljubljani slovensko občinstvo na naročbo. Program lista za tekoče leto je velik, mnogovrsten, tako da so se mi naravnost "sline pocedile" po vseh dobrotah, ki jih obljublja rečeni list svojim naročnikom. Kakšno pa je bilo moje razočaranje, ko sem se ogledal malo po naročninah. Iz razmerja, ki ga je založništvo ustvarilo med naročnino za Jugoslavijo in Italijo, moram sklepati, da ni kulturnim ljudem okoli "Ljubljanskega Zvona" čisto nič na naših krajih, da jim je prav za prav vseeno, ali se kdo iz Julijske Benečije naroči na list, ali ne. Celoletna naročnina za Italijo znaša namreč 60 (reci: šestdeset lir), medtem ko ga dobi vsak Slovenec v svobodni domovini za 180 kron. Če izračunamo naročnino po današnjem kursu, bi morali mi plača-

ti list ravno dvakrat dražje nego srečniki v Jugoslaviji. In potem govorimo še o nekem kulturnem toku, ki naj se preliva zanesljivo preko državnih plank. Vsako deruštvo je nemoralno; če upamo pa oderuštvo na kruhu in ture, je to dvakratne obsega vredno. Tako ubijamo sami sebe, in ni čisto nič treba, da nas prihajala davit še italijanska država. To naj si zapomnijo spodje, ki imajo v rokah "Ljubljanski Zvon", ki je in mora stati preko vseh trgovskih kulacij vodnik kulturnega enjenja celokupnega naroda. — Greh sem opazil pri nekaterih ljubljanskih knjižnicah, ki imajo Knjigo, ki jo dobiš v Ljubljani za 20 kron, moraš plačati v Liji z 10 lirami. To je sramota! S takim počenjanjem bi trg spekulantje ne samo škodovali narodu, ampak bodo oškodovali tudi same sebe, ker bodo porabili svoje zaloge, ki bodo delili kulture s pošteno roko.

Zavezniki ustvarjajo sovjetsko Nemčijo

London, Anglija. — London "Times" je tekom prejšnjega tedna objavil, da so zavezniški pogajanci z nemškimi delegati glede odškodnine za sel pogovor z nemškimi ministrom, dr. Simonsonom, teri se je slednji izjavil, da zavezniške zahteve in njih vsiljenja imele za posledico da se bodo nemški delavci niti na sovjetsko Rusijo ne morejo.

Nemško ljudstvo ne more čuti, je dejal dr. Simonson. "Jaz vidim vzroke zavezniškega zahtev in tudi razumem, meni francoski pohod preden ne, toda bojim se efekta nemških predlogov na nemško ljudstvo, ki se v svoji želji storjeno krivico lahko proti vzhodu in s tem uniči, in v Lloyd George-ovo trdno in zadovoljno Nemčijo." "Bojim se, da bodo zavezne preskrbele ugodne za semena nadaljnega sovjetstva. Nemški narod se ne bo ustojanjanju, ki bi je prišlo tdom za dobo 42 let."

Poleg vašega imena je bilo, do kdaj imate list. Kadar poteče obnovite jo takoj, da va-ustavimo lista.

ANATOLE FRANCE: KUHINJA PRI KRALJICI GOSJI NOZICI. Poslovenil OTON ZUPANČIČ

"Gospod," je nadaljeval moj dobri učitelj, "Jakop Vrtirazenj mi zelo koristi pri prevajanju Zozima Panopolitana, katerega sem se lotil. Neizmerno vam bom hvaležen, ako se hočete biti z njim še-le potem, ko bo to veliko delo čisto končano."

"Mar mi je vaš Zozim?", je odgovoril gospod Anquetil. "Mar mi je, ali me razumete, abbe? Toliko mi je mar kakor kralju njegova prva ljubica."

In zapel je: Pogum, jahaček mladi moj, pokoncu mi v stremenih stoj, vse drugo poskrbi deklina, — tanina nina.

"Kdo je pravzaprav ta Zozim?" "Zozim, gospod," je odgovoril abbe, "Zozim Panopolitanec je bil grški učenjak, ki je cvetel v Aleksandriji v tretjem stoletju krščanskega štetja in je pisal razprave o spagirski umetnosti."

"Pa kaj to meni?" je prašal gospod d'Anquetil: "in zakaj ga prevajate?"

Sedaj pšenica nam cvete, prebrisamo veli dekle, Bog živi prvo sultanico, in nam pšenico!

Gospod," je rekel moj dobri učitelj, priznam, da ni v tem delu haska, ki bi se dal otipati, in da se bo zaljlo tega svet prav tako naprej sukal. Ampak, če po-jasnam z opazkami in komentarji razpravo, ki jo je se-stavil ta Grk za svojo sestro Teosebijo. . . ."

Katarina je prekinila govor mojega dobrega učitelja, pevaje z vresčecim glasom:

Pisarček si, moj dragi mož, a kmalu vojvoda mi boš, naj še tako zavist jih zvija — taria, rija.

"... Obogatim," je nadaljeval moj dobri učitelj, "zakladnico človeškega znanja, ki so jo nakopičili učeni možje, in prinsem svoj kamenček k spomeniku resnične zgodovine, ki je vse bolj zgodovina načel in misli, nego-li zgodovina vojen in pogodb. Zakaj, gospod moj, človeška plemenitost. . . ."

Katarina je povzela:

To po Parizu bo šepet, od ust do ust strupen klepet, a nama dvema, kaj to mari — lalarifari.

In moj dobri učitelj je rekel med tem:

"... Je misel. In v tem oziru ni brezpomembno vedeti, kakšne ideje je imel ta Egipčan o naturi kovin in o svojstvih materije."

Gospod abbe Jeronim Coignard je potegnil globok požirek vina, med tem ko je Katarina še vedno krožila:

Sveta je cilj, teman je pot, kaj drugim mar, kako in kod! Kdor se do vojvodstva prismuka, zau, zauka!

"Abbe," — je rekel gospod d'Anquetil, "vi ne pijete in vrhutega blebečete. V Italiji, za nasledstvene vojne, sem bil pod poveljstvom brigadirja, ki je prevajal Polibija. Ampak to vam je bil tepec. Čemu prevajati Zozima?"

"Ako hočete že vse vedeti," je rekel moj dobri učitelj, "jaz čutim pri tem nekako čutno nasladi." "Moška je ta!" je rekel gospod d'Anquetil. "Ampak kako vam more pri tem pomagati gospod Vrtirazenj, ki se ta trenotek ljubkuje z mojo metreso."

"Z znanjem grščine," je odgovoril moj dobri učitelj, "ki ga je prejel od mene."

Gospod d'Anquetil se je okrenil proti meni: "Kaj, gospod, vi znate po grško! Torej niste ple-mič?"

"Gospod," sem mu razložil, "moj oče je zastavonoša bratovščine pariških kuharjev."

"Potemtakem vas nikakor ne morem ubiti," mi je odgovoril. "Izvolite mi oprostiti. Ampak, abbe, vi ne pijete. Prevarili ste me. Mislim sem, da ste pivec in rad bi vas bil vzel za svojega miloščinarja, kadar bi imel svoj dom."

V tem pa je pil gospod abbe Coignard kar iz steklenice, in Katarina, sklonjena proti mojemu ušesu, mi je pošepetala:

"Jakop, čutim, da bom ljubila vekomaj samo vas." Te besede, prihajajoče od lepe ženske v srcaji, so me sila razburile. Katarina me je docela opojila, ker mi je dala pit iz svoje čaše, kar je ostalo neopaženo v zmehnjavi te večerje, ki je vse glave zadostno razgrela.

Gospod d'Anquetil je razbil ob mizi še eni steklenici vrat in nam je zopet zvrhoma nalival, in od tistega trenutka se nisem več jasno zavedal, kaj se je govorilo in počenojlo okoli mene. Vendarle sem videl, da je Katarina zahrbtno zčila kozarec vina svojemu ljubčku za vrat, med tilnikom in ovratnikom, in ji je gospod d'Anquetil vrnil s tem, da je razlil dvoje, troje steklenic po gosposki v srcaji, ki jo je na ta način izpremenil v nekako mitološko figuro, v mokre vrste nimfo ali nadjado. Ona se je zato od togote jokala in se vila v krčih.

Tisti hip zaslišimo v nočni tišini udarce kladiva po vratih. Takoj smo okameneli in onemeli kakor začarani gostje.

Skoro nato so se udarci po sili in po številu podvojili. In prvi je prekinil molk gospod d'Anquetil, ki se je s strahovitimi kletvinami naglas izpraševal, kdo neki bi utegnil biti ta vsiljivec. Moj dobri učitelj, kateremu so dajale čisto najbolj navadne okolnosti povod za občudovanja vredne maksime, se je dvignil in je spregovoril maziljeno in tehtovito:

"Kaj nam roka, ki buta tako trdo po vratih iz prostega in nemara smešnega povoda! Ne zanimajmo se zanjo in mislimo si, da trkajo ti udarci na vrata naših duš, zakrknjenih in pokvarjenih. Recimo si ob vsakem

udarcu, ki se oglasi: Ta-le nas opominja, naj se držimo in skrbimo za svoje izveličanje, ki si ga v življenju zanesamo; ta-le, naj zametamo zakladno sveta; ta-le, naj mislimo na večnost. In tako se stimo kar več mogoče s sicer neznatnim in ničnim godkom."

"Vi ste šaljivec, abbe," je rekel gospod d'Anquetil; "saj razbijajo s tako silo, da nam še vrata skajo."

In resnično, kladivo je gromovito bobnelo. "Razbojnik so," je rekla mokra deklina, poklani nas bodo; to nam je za kažen, ker smo v fratra. Kolikokrat sem vam že rekla, Anquetil, ti nesreča hišam, odkoder so zapodili kapucina. "Govedo," je zarentačil gospod d'Anquetil, prokleti kutar ji natveze, kar le hoče. Tatje ljudnejši, ali vsaj mirnejši. To bo rajši straža."

"Straža! Pa saj to je še huje," je rekla deklina.

"Peh," je rekel gospod d'Anquetil, "jaj, mlatimo."

Moj dobri učitelj si je vtaknil iz previdnosti steklenico v en žep in drugo v drugi žep, zavo- težja, kakor pravi prislovica. Vsa hiša se je udarci srditega razbijača. Gospod d'Anquetil mu je ta naskok dramil vojaške krpeposti.

"Sovražnika pa res moram spoznati." Opotekaje se je pohitel proti oknu, kjer je lo prej svojo ljubico rahlo sklofufal, potem se krohotal v obednico.

"Ha, ha, ha!" je rezgetal, "ali veste, Gospod de la Gueritaude v lasulji na kito, z gima lakajema, ki nosita prizgane plamenice."

"Ni mogoče," je menila Katarina, "zadnji svoji stari ženi."

"Potem," je rekel gospod d'Anquetil, "duh, ki mu je močno podoben. Vrhutega nam je ti, da si je ta duh nataknil najemnikovo lasuljo sam je ne bi znal tako dobro posneti, tako je sam

(Dalje prih.)

VELIKA NOČ

se bliža in je torej čas, da pošljete vašim domačim, kako denarno pomoč.

Naša potreba je najboljša in najzanesljivejša, naše cene so najnižje, in denar poslan preko naš zavezo se izplača najhitreje. Parobrodne listke prodajamo na vse črte po naši lastni ceni. Javne notarske posle opravljamo vestno in zanesljivo. Prejemamo hranilne vloge na katere plačamo do 4% obresti. Za navzete in nadaljne informacije pišite na

AMERICAN UNION BANK

IVAN NEMETH, predsednik
GLAVNI URAD: 10 E. 22nd St. NEW YORK CITY
PODRUŽNICA: 1597 Second Ave. Vokal 83rd St.

NOV NAČIN ZDRAVLJENJA!

Ako ste bolni, poskusite kiropraktično zdravljenje, katero je naravno, brez medicinov ali operacije, in bode storilo za Vas več, kot vsa druga stara zdravniška znanja.

DR. ALBERT IVNIK, D. C.

6408 ST. CLAIR AVE.
X-RAY STROJ NA RAZPOLAGO.

Bell Phone: Rosedale 6410

URADNE URE: 10. do 12 dop.; 2 do 4 pop. in 6 do 8 zvečer. Ob nedeljah 10 do 12 dop.

POLOM

(Dalje)

In tako so sledili do srede decembra najgrozotnejši in najne srečnejši dnevi njune samote. Mraz je pritisnil tako, da peč ni mogla več ogreti velike, mrzle sobe. Ko sta zrla skozi okno na gosti sneg, ki je pokrival zemljo, sta mislila na Maurica, zakopane tam doli v ledenem, mrtvem Parizu, na Maurica, o katerem nista imela nobene zanesljive vesti.

Vedno zopet so se vračala ista vprašanja. Kaj dela? Zakaj ne da znamenja, da živi? Nista si upala izraziti drug drugemu svojo strašno bojazan; rana, bolezen, nemara smrt. Tista redka, negotova izvestja, ki so jima dohajala še nadalje po časopisih, tudi niso bila takšna, da bi jih mogla pomiriti. Po baje srečnih izpadih Parižanov, ki so se brez prestanka izkazovali kot izmišljeni, se je razširila govorica o veliki zmagi, ki jo je priporil general Ducrot dne 2. decembra pri Champigny-u; a nato sta izvedela, da je bil še drugi dan primoran zapustiti osvojene postojanke in se umakniti zopet na drugi breg Marne. Vsako uro je davila Pariz tesnejša zanjka, začenjal se je glad, rekviziciji goved je sledila rekvizicija krompirja. Zasebnikom so odrekli plinovo luč; ceste so bile kmalu temne, rezali so jih le rdeči loki granat. In obadva se nista mogla več greti in nista mogla več jesti, ne da bi jih strašila slika Mauriceva in tistih dveh milijonov živih ljudi, zaprtih v tem orjaškem grobu.

Sicer pa so prihajale od vseh strani, s severa in iz notranjčine dežele, čimdalje hujše novice. Na severu je moral 22. armadni zbor sestavljen iz mobilnih gard, posadnih kompanij ter vojakov, ubeglih iz porazov pri Metz in Sedanu, popustiti Amiens ter se umakniti proti Arrasu. In nato je padel v sovražno roko tudi Rouen, ne da bi ga bila ta peščica razbrzdanih in preplašenih ljudi zares branila. V notranji Franciji je zmaga pri Coulmiersu, ki jo je dobila loirska armada dne 9. novembra, zbudila goreče upanje v zopetno zavzetje Orleansa, v beg Bavarcev, marš čez Etampes in skorajšnje osvoboditev Pariza. Toda dne 5. decembra je princ Friderik Karel zopet zavzel Orleans ter presekalo loirsko armado na dva dela: trije zbori so se umaknili proti Vierzonu in Bourgesu a dva druga sta se pod poveljstvom generala Chanzy-a v čem tednu ju naških maršev in bojev umaknili proti Mans-u. Prusi so bili povsod, v Dijonu kakor v Dieppe-u, v Mousu kakor v Vierzonu. Nato je sledilo skoro vsako jutro daljše grmenje kake trdnjave, ki je pod vranatami predajala sevažnik.

Dne 28. septembra je podlegel Strassburg po šestindesetdnevni oblegi in sedemindesetdnevni bombardiranju, zidovje razsekano, javna poslopja zadelata od skoraj dvestotisoč granat. Že je bila Laonska trdnjavnica zletela v zrak, in Toul se je predal; sledila je mračna vrsta: Soissons s svojimi stoinsomindvajsetimi topovi, Verdun, ki jih je štel šestindeset, Neubreisach s sto, La Fere s sedemdesetimi, Montmedy s petinšestdesetimi topovi. Thionville je gorel, Pfulzburg je odprl svoja vrata šele po dvanajstem tednu srditega odpora. Zdelo se je, da plameni vsa Francija in se ruši v prah med divjim gromom kanonade.

Nekega jutra, ko je hotel Jean na vsak način oditi, ga je Henrijeta prišla za roke in ga zadržala z obupnim objemom: "Ne, ne, rotim vas, ne pustite me same. Preslabotni ste še: počakajte nekaj dni, samo še nekaj dni. . . ."

Objubljam vam, da vas pustim odtod, kakor hitro poreče doktor, da ste dovolj krepki, da se lahko vrnete v boj."

5.

Tistega ledenega decembraškega večera sta sedela Silvina in Prosper sama s Charlotom v veliki kuhinji pristave; ona je sivala, on pa si je delal bičevnik. Ura je bila sedem, večerjali so bili ob šestih, ne da bi čakali očeta Foucharda, ki se je prejkone zamudil v Raucourtu, kjer je primanjkovalo mesa; in Henrijeta, ki je bila to noč na vrsti, da čuje v lazaretu, je bila pravkar odšla, naročnica Silvini, da naj ne leže spat, ne da bi naložila oglja v Jeanovo peč.

Zunaj se je razpenjalo globoko nebo nad belim snegom. Niti najmanjši sum ni prihajal iz pokopane vasi, in v kuhinji se je oglašal samo nož Prospera, ki je marljivo zaljšal svoj bičevnik iz višnje z raznovrstnimi krivljami in rožami. Od časa do časa je prenehal ter pogledal Charlot, čigar debela plavalosa se je majala. Ko je otrok naposled zaspal, se je zazdelo, da je tišina postala še tišja. Mati je rahlo postavila svečnik stran; da se mame ne bi bleščalo; na to se je venome, šivaje, potopila v globoko zamišljenost.

Prosper, ki se je dotlej obotavljaj, je zdaj vendar izpregovoril.

"Dajte, Silvina, poslušajte, nekaj vam imam povedati. . . . Da, čakal sem, da bi bila sama z vami. . . ."

In že je ona nemirno dvignila oči.

"Stvar je namreč ta. . . . Oprostite mi, da vas mučim, toda boljše je, če ste opozarjeni. . . . Davi na voga! pri cerkvi v Remilly-u sem videl Golijata, tako kakor vidim zdajle vas, tik pred seboj; zmota ni mogoča!"

Ona je vsa prebledela; roke so se ji tresle, čez usta je prišla le zamolklo jecljajoča tožba.

"Moj Bog, moj Bog!"

Prosper je nadaljeval v prevladnih stavkih, ter pripovedoval, kar je izvedel čez dan, ko je izpraševal tega in onega. Nihče ni več dvomil, da je Golijat ogleduh, ki se je prejšnje čase naselil v em kraju, da ogleda ceste, pomožne vire in vse najmanjše podrobnosti. Spominjali so se njegovega bivanja na pristavi očeta Foucharda, njegovega nagleda odhoda in služb, ki jih je opravil od tistih dob okrog Beaumonta in Raucourta. In glej, zdaj se je vrnil ter zavzel pri sedanskem poveljstvu neopredeljeno mesto; zopet se je klatil povsod, kakor da je njegova naloga, ovajati te in ceniti one, ter paziti, če se dobro vrše rekvizicije, s katerimi so trli prebivalci. To jutro je bil ustrahoval ves Remilly zaradi neke neopopolne in prekasne dobave moke.

"Posvarjeni ste", je ponovil Prosper nazadnje, "in tako boste

vedeli, kaj vam je storiti, če se oglašate tu. . . ."

Ona ga je prekinila s prestrašenim vzkrikom.

"Ali res mislite, da pride?" "Bogme, zdi se mi čisto gotovo. . . . Kaj malo radoveden bi moral biti, da ne bi prišel, če pomislimo, da še nikoli ni videl maledaga; to pa vendar ve, da se je rodil. . . ."

Vrhutega ste tukaj tudi vi, ki niste nič grši in bi vas bilo ravnotako dobro zopet pogledati."

Toda ona mu je s prosečo gesto prekinila besedo Charlot je dvignil glavo; zaspanih oči, kakor da se budi iz sanj, se je spomnil psovke, naučene od vaških paglancev, in z važnim obrazom triletnega drobiža je dejal: "Ti Prusi so same svinje!"

Mati ga je v brezupnosti vzela v naročje in si ga posadila na kolena. Ah, to ubogo bitje, njeno veselje in njen obup, ki ga je ljubila z svojo dušo in ga ni mogla pogledati, ne da bi jokala, ta otrok njenega mesa in njene krvi, ki so ga paglavi vrstniki v njeno bolečino psovali s "Prusom", kakor so se igrali z njim na cesti!

Poljubila ga je, kakor da mu hoče polisniti besede nazaj v otroška usta:

"Kdo te je naučil takih grdih besed? To je prepovedano, tega ne smeš ponavljati, srček moj!"

Toda Charlot, dušeč se od smeha, je z otroško trdovratnostjo ponovil:

"Svinje so, ti Prusi!"

Nato pa, videč, da se je mati razjokala, je tudi on začel plakati, ter jo objel okrog vratu. Moj Bog, kakšna nova nesreča ji preti? Ali ni dovolj, da je izgubila Honoraja, edino nado svojega življenja, edino gotovost pozabljenja in nove sreče? Oni drugi je moral vstati pred njo, ter dovršiti njegovo gorje. . . .

"Pojdi", je zamrmrla, "pojdi spat, srček moj. Vseeno te imam rada, saj ti ne poznaš muke, ki mi jo delaš."

In za trenotek je ostavila Prospera, ki je ni hotel spraviti v zadrego s svojimi pogledi ter se je delal, kakor da zopet vestno dolbe svoj bičevnik.

Preden pa je položila Charlota spat, ga je navadno vedla vso noč, ki je nocoj vstopila, svečo v roki, je zagledala ranjena sedečega pokoncu na svoji postelji in strmečega s širokimi očmi v noč. Kaj, ali ne spi? Bogme, ne! Sanjaril je o vseh mogočih rečeh, sam v tej zimski noči. Dočim je nalagala ogelje v peč, se je on za hipec poigral s Charlotom, ki se je valjal po njegovi postelji kakor mlada mačica. Poznal je Silvino zgodbo in čutil prijateljsko do tega vrlega, ponižnega dekleta, tako hudobno preganjanega od nesreče, do nje, ki v svojem zalovanju za edino ljubljeno možem ni imela druge tolažbe kakor to ubogo dete, čigar rojstvo je bilo njena neprestana muka.

In ko je zaprla pečna vrata, ter stopila k postelji, da mu vzame vino zgodbo in čutil prijateljsko do tega vrlega, ponižnega dekleta, tako hudobno preganjanega od nesreče, do nje, ki v svojem zalovanju za edino ljubljeno možem ni imela druge tolažbe kakor to ubogo dete, čigar rojstvo je bilo njena neprestana muka.

Silvina je ravno odhajala s Charlotom, ko se je začel z dvorišča pristave šum korakov in glasov. Jean je osuplo prislulnil. (Dalje prihodnjic.)

Prosjač Škrene.

"Halo, otroci, skupaj. Škrene je tukaj!" Ob tem klicu starega prosjaka smo drveli mali paglavčki vesolja pijani okrog moza, ki se je moral zdeti na prvi pogled vsakomur precej smešen. Mesto prosjaške bisage žez ramo je nosil v levici neke vrste cekar, ki

pa ni bil dosti mlajši od Škrena samega. Za palico mu je služil ogorel dežnik, glavo mu je pokrival ogromen širokrajni klobuk, o katerem so nekateri porredneži trdili, da nima v premeru nič manj nego njegov rudeči dežnik, kadar je razpet. Obkle je nosil, kakoršno je sploh dobil, sedaj preveliko, sedaj zopet premajhno. Pa to bi še vse bilo, le čevljev ta čudak ni nosil nikoli. Poleti je hodil bos, pozimi pa je imel noge ovite kar na debelo s cunjami.

A kljub temu je bil nam otrokom nad vse ljub in drag. Kadar smo ga dobili v roke, spremili smo ga trumoma do vsakega vodnjaka. Tam se je vsedel na pol podrti klopi, mi pa po tleh krog njega. In začel nam je praviti bajke in pravljice, smešne, da smo se tolkli ob kolena, pa tudi strašne, da so se nam ježili lasje. Kadar pa mu je zmanjkalo besed, posegel je v svoj starodavni, a za nas tako velevažni cekar in izlekel iz njega bonbončke, pa še kako sladke, ter nam jih začel deliti.

Vidite, čitatelji moji, da potem res ni bilo nič čudnega, da smo imeli otroci prosjaka Škrena tako radi. S tem, da je šel na roko otročjem, je ustregel raznim mamcam, ki ne ostanejo nikoli mrzlosrčne napram onemu, ki pokaže mehko srce do njih ljubljencev. Sicer se je pa znal gospodinjam prikupiti tudi s tem, da jim je prinašal raznovrstne zdravilne rože proti vsakojakim boleznim. Zato je dobival Škrene pri tej ali oni hiši vedno boljše kosilo in mehkejšo posteljo kakor drug prosjak.

Dobro smo se razumeli s stariim Škrencom, dobro. A prišlo je drugače.

Bilo je ob času, ko je umrl stari "Amerikanec", ki je stal na koncem naše vasi. Ta človek je bil rojen — kakor je sam zatrjeval — v naši vasi. Večino svojega življenja je prebil v Ameriki — odtod tudi njegov priimek — in si je baje nahranil mnogo denarja. Živel je zelo samotarsko in skopo. Toda življenje in smrt pokojnega Amerikanca naše vaščane ni bogve kaj brigala. Tem glasnejši vzklili začudenja pa so šli od ust do ust, ko je počila novica, da je Amerikančevo stanovanje vzel v njem — prosjak Škrene. In vendar je bila to resnica; kajti kmalu smo videli Škrenca šetati se pred svojim čednim stanovanjem.

Odslej pa tudi prosjačil ni več. Karkoli je porabil za življenske potrebe, vse je sproti in pošteno plačal.

Radovednost vaščanov, kje je Škrene dobil denar, je vedno bolj rasla. Nekateri črnogledi so celo sumili, da do sedanjega svojega udobnosti Škrene ni prišel poštenim potom.

Otroci smo se sedaj še bolj gnetli okrog njega. Saj nas je pa tudi res rad imel. Vedno nas je razveseljeval s kako novo pravljico ali pa s cukrčki.

Ko smo se nekoč na vrtu zopet prav dobro imeli, poruka mali sosedov Mihca Škrena za kamizolo in pravi:

"Slišate vi, naš ata so pa mami rekli, da ste vi gotovo kje mnogo denarja ukradli."

Pri teh besedah nedolžnega Mihca je pogledal stari Škrene tako strašno, kakor ga še nismo videli prej nikoli. Nato pa je hitro in molče odšel v svoje stanovanje in se zaklenil.

Od tedaj pa tudi za nas otroke ni več maral. Živel je popolnoma sam zase prav do časa, ko se mu je približala smrt.

Tedaj pa je dal poklicati mojega očeta in župana ter jima govoril z oslabeлим glasom:

"Ljuba sosedu, umrl bom, saj je že čas. Star sem že in dozorjen kakor zrela hruška. Še prej pa moram narediti svoj testament in vama pojasniti skrivnost, radi katere so si vaščani tako belili glave in še celo nedolžnim otrokom pravili, da sem kradel. Dobro se še spominjate, kajne, oče župan, kako je bilo takrat, ko ste po pokojnem Amerikanu delili obkle in take stvari med reveže. Ko sem tudi jaz prišel blizu, ste mi rekli: 'Hej, prijatelj, pozno prihajaš. Vse sem že razdal. Le čakaj no, tu je še ena blazina polna mehkega perja. Kar vzemi to! Bo vsaj enkrat tvoja glava počivala na mehkem.'"

Jaz sem vrgl blazino na ramo, se zahvalil in šel. Res sem imel potem tisto blazino nekaj noči pod glavo, toda moja trda butica, ki je bila vse svoje življenje vajena le slame ali pa še kaj tršega, se ni dobro počutila na pernici. Zato sem sklenil blazino izprazniti in jo napolniti z rezanico. In ko nekega jutra preparam blazino in začnem jemati perje iz nje, zagrabim za neki zavitek. Urno odvijem, in kaj vidim, same bankovce za celih 5000 kron! No, ta Amerikanec se je res moral zelo bati za denar, ker ga je zašil v blazino in ležal na njem. Toda kaj sedaj z denarjem? Mislim in mislim ter pridem do zaključka, da je Bog, ki vse ve, gotovo ta denar meni namenil. Blazina je bila podarjena meni, torej je tudi moje vse, kar je v blazini. Pri tolikem denarju se mi je zdelo greh še nadalje beračiti in nadlegovati ljudi. Najel sem si to stanovanje in živel mirno in zmerno. Ostalo mi je še 3000 kron. Ker sem bil nekoč sam prosjak, tudi sedaj ne smem pozabiti svojih stansovskih sobratov. Prosim vaju, razdelita ta denar med prosjake in jim sporočita, naj se me kdaj spomnijo v molitvi! Pa tudi sosedom pojasnita vso zadevo, da me ne bodo imeli za hudobnega. To je moj testament in ta naj ostane!"

Župan je vse, kar je bolnik povedal, skrbno zapisal, na kar se je Škrene podkrizal in oporočaka je bila napravljena. Kake tri dni pozneje so naznani šentviški zvonovi, da Škrene ni več med živimi. Kar rajni Amerikanec ni imel sorodnikov, je sodišče odobrilo Škrenčovo oporoko in denar se je razdelil med prosjake in največje občinske reveže.

Od Škrenčove smrti je preteklo sedaj že mnogo let, a spomin nanj živi še vedno v moji rodni vasi, in vsako leto na praznik Vseh svetih ozaljša množica prosjakov s cveticami in prižigani svečami njegov grob ter glasno pomoli za mir in pokoj svojega dobrotnika — nekdanjega prosjaka Škrena.

Union 330—W.

HOMESTEAD SHEET METAL AND ROOFING COMPANY.

J. A. SMECHEWICZ, poslovođa.
Postavljamo in popravljamo vsakovrstne forneze. Izdelujemo razno posodo za hotele in restavracije. Krovci, kleparji in popraviljalci škrljevih streh.
7948 Broadway.

KONCERT PEVSKEGA ZBORA "JADRAN"
se vrši
3. APRILA
V SLOVENSKEM DOMU V COLLINWOODU.

Brezplačna ponudba vsem bolnim moškim in ženskam traja samo prihod. 7 dni

POSVETOVANJE IN PREISKAVA BREZPLAČNA.

PRIDITE DANES.

Vsak moški ali ženska, ne ozirajoč se na kakšni bolezni trpi, naj pride k meni ta teden, da jih skrbno preiščem in to sveda popolnoma ZASTONJ. Mnogim bolnikom sem že pomagal v prošlosti, ki so preje poiskovali brez vsakega uspeha vse druge zdravnike. Kar sem storil za druge, storim lahko tudi za vas. Če mi pa vaše bolezni ni mogoče ozdraviti vam bo to takoj povedal. Prav nikogar se ne maram podstopiti zdravit ako vem, da mu ne morem pomagati. Vsem bolnikom posvečam moje osebo pozornost. Ta teden bom za mojo potrebo računal posebno malo, tako, da bo imel vsak človek priložnost pridobiti si zdravje zelo poceni.

URADNE URE:
Od 9. dop. do 8. zv.

OB NEDELJAH:
Od 10. dop. do 2. pop.

NE ODLAŠAJTE.

Celih dvajset let sem specializiral samo na moških in ženskih zastarelih in novih boleznih kot so, krvni, kožni ali nervozni neredi, želodčne, črevesne in ledvične nadloge, tudi revmatizem, bolečine v križu, ali sklepih, glavobol, zabasnost, vrtoglavost, izpahki in katarh v nosu, glavi in grlu. Jaz se poslužujem direktne vibriranja sokrvice vakcinov in bakterinov, kadar zahteva slučaj, in to vam zagotavlja gotov uspeh. Nihče bi ne smel obupati nad svojim lastnim položajem ne glede kako dolgo časa že boleha. Moje najboljše priporočilo je to, da mi moi nekdani bolniki pošiljajo nove neprestano. Jaz sem uspešen zato ker vsakega bolnika nadvse natanko preiščem. Potom dopisovanja ne zdravim nikogar. Prinesite s seboj ta oglas, kadar pridete. Ves ta teden so cene zelo nizke.

ZDRAVNIK KENEALY

Vrata, zahodno od Star gledališča. DRUGO NADSTROPJE. Vrata vzhodno od Bond's Cloth. Store
647 Euclid Ave. REPUBLIC BLDG. Cleveland, O.

Iz stare domovine.

— Spuščen na prosto. — John Sobič, 7823 Wire Ave. je dvakrat kršil prohibistične zakone in plačati bi bil imel \$3,000 kazni. Ker ni imel denarja, je moral v prisilno delavnico, kjer bi bil imel ostati celih 13 let. Včeraj pa se ga je obvestilo, da gre lahko domov k svoji družini, katere je trpela radi njegove odprtosti in veliko pomanjkanja. Odsotnosti je bilo še več drugih kršilcev.

Aretacija nevarnega tatu. Ljubljanska policija je aretirala zelo nevarnega tatu Jakoba Hribarja, doma iz Ježice. Hribar ima na vesti številne tatvine, med drugim je ukradel nekemu Osemarju pred pol letom 1700 K.

Črne koze v Savinski dolini
V Celju in v Savinski dolini s
se pojavile črne koze. V Celju s
zaprl glavno tobačno trafik
ker je obolela na kozah ena iz
med prodajalk. Zlasti hudo raz
sajajo črne koze v Gornji Sa
vinski dolini, posebno v Luča
kjer je na kozah umrlo že velk

**MI KUPUJEMO IN PRODAJAMO HIŠE,
LOTE IN FARME.**

HIŠE. — Ali želite kupiti hišo? Ako je to vaša želja—potem si ogledajte našo listino. — Na lahka odplačila ali v gotovini.

LOTI. — Ali želite kupiti lot kot investicijo ali za gradenje. Mi imamo precejšnjo izbiro.

FARME. — Ali hočete kupiti farmo? Mi imamo krasno zbirko farm in smo gotovi, da vam bomo lahko ustregili.

Za pošteno, hitro in uspešno postrežbo se posvetujte z nami. Urad je odprt vsak večer od 8. ure zvečer. — Ob nedeljah od 9. ure do popoldne. — Mi govorimo slovensko.

THE ABBEY LAND COMPANY.

1342 EAST 55TH STREET, vokal St. Clair Ave.
Bell phone Rosedale 4400. Ohio State Phone Central 5321 K.

**LIBERTY BONDI IN VOJ
NO VARČEVALNE
ZNAMKE.**
Prodajte sedaj. Mi plačamo
v gotovini takoj. Simon, zaneslji-
vi prekupčevalec, soba 216 Len-
nox Bldg., drugo nadstropje.
Vzemite vzpejajočo. Vogal deve-
ta cesta in Eucli dave., nad Sin-
ger Sewing Machine Co. Odpo-
što do 6. ure zvečer.

Cena za tretji razred:
DUBROVNIK \$125.00
TRST \$115.00
Dodatno \$5.00 vojnega davka.
V vašem mestu je zastopnik
ANCHOR črte.
Pojdite k njemu.

**PRODAJAMO HIŠE,
N FARMJE.**
so? Ako je to vaša želja—potem si
odplačila ali v gotovini.
t kot investicijo ali za gradjenje. Mi
i farmo? Mi imamo krasno zbirko
no lahko ustrezli.
postrežbo se posvetujte z nami.
ure svečer. — Ob nedeljah od 9. ure
govorimo slovensko.
LAND COMPANY.
EET, vogal St. Clair Ave.
Ohio State Phone Central 5321 K.

CLEVELAND, OHIO.

Lahko postanete delničar podjetja. Za podrobnosti se obrnite na direktorij ali pa v uradu družbe.

6418 ST. CLAIR AVENUE.
